Elevernas riksförbund

Motioner och motionssvar

För Elevkongressen 2026

Motioner till Elevkongressen

Motion 1: Nationella och tydliga riktlinjer för AI i undervisningen

Inskickad av: Cornelis Mårtensson

Bakgrund
Användningen av AI-verktyg, såsom ChatGPT, har på kort tid blivit en naturlig del av ungas digitala vardag. Trots detta saknas det i dag tydliga och gemensamma regler för hur AI får användas i skolan. Istället är det upp till varje enskild kommun, skola eller till och med enskild lärare att sätta upp egna regler. Detta skapar en enorm orättvisa och osäkerhet för oss elever.

På vissa skolor är AI helt förbjudet, medan det på andra uppmuntras som ett studieverktyg. Många elever anklagas felaktigt för fusk på oklara grunder, då det saknas rättssäkra system för att bedöma AI-genererad text. Skolan ska förbereda oss för framtiden, och då kan vi inte blunda för tekniken. Vi behöver lära oss att använda AI ansvarsfullt och källkritiskt, istället för att mötas av godtyckliga förbud.

Elevernas riksförbund bör därför pressa beslutsfattare och Skolverket att ta fram ett nationellt ramverk som garanterar en likvärdig och modern skolgång.

Yrkande
Med anledning av ovanstående yrkar jag:

Att1 Elevernas riksförbund ska driva på Skolverket och utbildningsdepartementet för att ta fram nationella, tydliga riktlinjer för hur AI-verktyg får integreras och användas i undervisningen.

Att2 Elevernas riksförbund verkar för att lokala totalförbud mot AI i skolarbetet ersätts med utbildning i stunden om ansvarsfull AI-användning och källkritik.

Motion 2: Förbud mot nationella prov på måndagar för att säkra elevers helgvila

Inskickad av: Cornelis Mårtensson

Bakgrund
Syftet med nationella prov är att ge en rättvis och likvärdig bild av elevernas kunskaper. För att vi elever ska kunna prestera på topp krävs det att vi är utvilade och har rätt förutsättningar. Trots detta läggs nationella prov och andra stora examinationer ofta på måndagar, direkt efter helgen.

Att placera avgörande prov på en måndag förstör elevernas lagstadgade rätt till återhämtning och helgvila. Istället för att koppla av och ladda batterierna tvingas elever spendera hela helgen i extrem stress och pluggpanik. Detta leder till sämre mående, ökad skoltrötthet och i slutändan sämre provresultat eftersom hjärnan inte har fått vila. Helgen ska vara en frizon från skolarbete, inte en förlängd provvecka.

Elevernas riksförbund, som kämpar för en sund arbetsmiljö i skolan, bör därför driva på för att Skolverket ska anpassa sina provperioder och förbjuda centrala provdagar i direkt anslutning till helgvila.

Yrkande
Med anledning av ovanstående yrkar jag:

Att1 Elevernas riksförbund ska verka för att nationella prov och större centrala examinationer i grund- och gymnasieskolan inte får schemaläggas på måndagar.

Att2 Elevernas riksförbund driver frågan gentemot Skolverket för att säkerställa att provscheman utformas med hänsyn till elevers rätt till helgvila och återhämtning.

Motion 3: Gratis skolbuss och kollektivtrafik dygnet runt för alla elever

Inskickad av: Cornelis Mårtensson

Bakgrund
Många unga är i dag helt beroende av kollektivtrafik för att ta sig till och från skolan, men också för att delta i fritidsaktiviteter, föreningsliv, idrott eller för att träffa kompisar på kvällar och helger. De busskort som kommuner och regioner erbjuder är godkända för skolarbetet men är ofta kraftigt begränsade och gäller i många fall bara under skoltid fram till sen eftermiddag på vardagar.

Detta begränsar ungas rörlighet och skapar en stor ekonomisk orättvisa. Elever vars familjer inte har råd med dyra månadskort eller bilskjuts exkluderas från viktiga sociala sammanhang och fritidsaktiviteter på sin fria tid. Skolan ska främja en aktiv och meningsfull fritid, och att kunna ta sig tryggt hem på kvällen ska inte vara en plånboksfråga.

Elevernas riksförbund bör driva att ett fritt och dygnet runt-gällande resekort ska vara en självklar rättighet för alla som går i skolan.

Yrkande
Med anledning av ovanstående yrkar jag:

Att1 Elevernas riksförbund ska verka för att de regionala och kommunala skolbuss- och kollektivtrafikkorten ska gälla dygnet runt, året om och inkludera både kvällar, helger och lov.

Att2 Elevernas riksförbund sätter press på regionpolitiker och transportbolag för att införa avgiftsfri kollektivtrafik för alla studerande under 20 år.

Motionssvar till Elevkongressen

Motionssvar 1: Nationella och tydliga riktlinjer för AI i undervisningen

Motionär: Cornelis Mårtensson

Förbundsstyrelsen vill inledningsvis tacka motionären för motionen som lyfter en angelägen fråga.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att den snabba utvecklingen av AI ställer nya krav på skolan. Det är viktigt att elever ges likvärdiga förutsättningar att utveckla kunskaper om AI och att tekniken används på ett ansvarsfullt och pedagogiskt ändamålsenligt sätt.
Elevernas riksförbund driver redan frågan om AI i skolan. I förbundets skolpolitiska z framhålls vikten av att skolor tar tillvara på ny teknik, att skolpersonal har tillräcklig digital kompetens och att elever får utveckla sitt kritiska tänkande. Förbundet har även skickat en hemställan till fd Skolminister Simona Mohamsson samt skrivit debattartiklar på temat. I dessa har förbundet uppmanat regeringen att inkludera skolväsendet i Sveriges nationella AI-strategi och efterfrågat ett tydligare nationellt ansvar för AI i undervisningen.

Förbundsstyrelsen instämmer därför i motionens intentioner och menar att frågorna redan omfattas av de skolpolitiska ställningstaganden och pågående påverkansarbete som förbundet bedriver.

Förbundsstyrelsen föreslår Elevkongressen besluta

Att anse motionens båda att-satser besvarade.

Motionssvar 2: Förbud mot nationella prov på måndagar för att säkra elevers helgvila

Motionär: Cornelis Mårtensson

Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en motion som uppmärksammar betydelsen av elevers återhämtning och en hållbar arbetsbelastning i skolan.

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att elever behöver ges goda förutsättningar att återhämta sig och att prov och examinationer inte ska bidra till en ohälsosam arbetsbelastning. I förbundets skolpolitiska program betonas vikten av att motverka skolrelaterad stress och säkerställa att bedömningar genomförs på ett tydligt, rättssäkert och likvärdigt sätt.

Förbundsstyrelsen anser samtidigt att det är viktigt att se till elevernas samlade arbetsbelastning och hur examinationer planeras under hela läsåret. Ett generellt förbud mot prov på en specifik veckodag är inte nödvändigtvis den bästa lösningen. Det centrala är att det tas hänsyn till elevers behov av återhämtning vid planeringen av examinationer.

Mot bakgrund av att förbundet redan arbetar för en bättre arbetsmiljö, minskad skolrelaterad stress och en mer likvärdig bedömning anser förbundsstyrelsen att motionens intentioner ryms inom förbundets befintliga skolpolitiska arbete.

Förbundsstyrelsen föreslår Elevkongressen besluta

Att anse motionens båda att-satser besvarade.

Motionssvar 3: Gratis skolbuss och kollektivtrafik dygnet runt för alla elever

Motionär: Cornelis Mårtensson

Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en motion som lyfter en viktig fråga om elevers ekonomiska förutsättningar och möjligheter att ta sig till skolan och fritidsaktiviteter

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att ekonomiska och geografiska förutsättningar inte borde begränsa elevers möjligheter att ta sig till och från skolan. I förbundets skolpolitiska program framgår att elever med lång resväg ska få ersättning för sina resor, exempelvis genom kommunalt finansierade busskort. Detta är en del av förbundets arbete för en mer likvärdig skola.

Förbundsstyrelsen ser även betydelsen av att unga har möjlighet att delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv oavsett ekonomiska förutsättningar. Samtidigt innebär motionens förslag om avgiftsfri kollektivtrafik dygnet runt för samtliga studerande under 20 år ett mer långtgående ställningstagande än vad som omfattas av förbundets nuvarande skolpolitiska program.

Förbundsstyrelsen anser att motionen belyser viktiga aspekter av elevers tillgänglighet och ekonomiska villkor, men bedömer att förbundets befintliga arbete för likvärdiga förutsättningar och ekonomiskt tillgängliga skolresor redan möter motionens övergripande förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår Elevkongressen besluta

Att anse motionens båda att-satser besvarade.

Elevernas riksförbund

Motioner och motionssvar

EK 26